

קונטרס אחרון

בדיני ברכת במ"מ

דין א

פת שאין לדרך העולם לקבוע עליו סעודה עיו" כ"י קמ"ח
בט"ו ובמ"ח שכתבו הטעם כ"א שפסק האחר הלכה
כדברי כולם להקל מכוס דיוני דרבנן הוא . ותנוה ל"י דהא בהג"ח
דאורייתא . ואף דכפחות משיעור שבעה הוא דרבנן מ"נ קשה הא בכיבוי
אין חייב בכה"ג רק בשיעור שאר"י רגילין לקבוע סעודה ואף שהוא
שבע פעור כשאין אחרים רגילים לקבוע סעודה . ובהג"ח מדאורייתא
בשביעה דידי' חלוי כדכתיב ואכלת ושבעת . ועוד דבשע"י י"ג פסק
בענינו כדקום פסק דל"י יאכל כ"א בתוך הסעודה : וגם קושית הע"י
ס"ק י"ט והג"ח ס"ק מ"ד הוא קושית סעודה :

לבן

נלמד"ר כיון דרש"י כתב הטעם לפת כיסמין דאין אולקין
מזנה רק דבר מועט ונאכלה מועט . נראה וזה דעיקר טעם
הפעור בפת הנא בכיבוי הוא תוס' דכיון דע"ל פת כיון רגילין לקבוע
ענין סעודה לא חייב לברך עליו הו"מ ו"ג ברכות . ולפ"ז הכל תלוי
בראות עיני הסעודה . וכל שהוא פת שאין מדרך העולם לקבוע עליו
סעודה לפי ראות עיניו יש לו דין פת כיסמין . ולעק"ר וז"ל ז"ר ואח"כ

התחילין שמוסין כדורים עיניו ראות שאין מדרך העולם לקבוע עליו
סעודה לכן פסק כדברי כולם להקל . משא"כ קד"ן התוה"ר בשע"י י"ז
בפסטי"א וכן פירג"ש עיניו ראות שדרך העולם לקבוע עליו סעודה
לאחר פסק שפיר דמכרך הו"מ ובהג"ח : והעיקר בפת כזה תלוי
בראות עיני הסעודה . ונראה דפת כיסמין אפילו אכל שיעור שאחרים
רגילין לקבוע סעודה דה"מ כזה הוא דרבנן דה"מ דאורייתא לא
תלוי רק בשביעה דידי' כדכתיב ושבעת וספיר כתבו תימ"ר דרבנן הוא :

גם

נ"ל דהא שכתב הג"ח בס"ק י"ג דאפילו אכל עמו כשר ודברים
אחרים ואלו אכלו לבדו לא היה שבע ומכרך הו"מ נראה דה"מ
דוקא שאל"י עיו דברים התלפתין הפ"ו או ששערין כולם השיעור
שביעה . דל"ת"ה רק שאפילו אכל עמו דברים אחרים . ונשערין כולם
א"כ קשה הא שכתב ה"מ בס"ק י"ג שפת כיסמין טעונון ברכה כשאכלו
בתוך הסעודה לקיטח הא חכמת קביעות סעודה דהא באת"ע סעודתו
אובלן אלא ודאי דאין נשערין שיעור שביעה רק בפת כסמין ובדברים
התלפתין עמו לבד ולא בשאר דברים שאובלן אותן בפי עמלן :

ומ"ש

הג"ח בס"ק מ"ד דפת הנילוס כביטיל ללחם בגזר הוא
והביא ראיה מתוס' שכתבו דמותר מ"מ בשולי עכו"ם :
תנוה מאוד בעיני דהתוספות לא כתבו לאסור נאס . בש"ע רק בילוס
שהתוספות מחתפין בה"א חס מהג"ח ב"י קביעת סעודה כ"ז הג"ח בס"ק
ט' אכל בפת כיסמין דה"מ קביעות סעודה ודאי מותר מ"מ מ"מ כש"ע
כתבואר ב"י ס"י ק"כ גבי קיכל"ך ע"ש :

גם

מ"ש הג"ח בס"ק ט"ו לחלק בין בילוס בדבש ובין בילוס בשאר
מי פירות נאס דקשה לו דהא הימ"מ פסק דמונה שלשה בני
פירות יולא י"ח בפסח ובג"ז נשיע ד"א מיקרי לחם לענין הו"מ ו"ה
לענין מ"ה . תנוה מאוד לע"ד דהא כל שחייב בהו"מ ובהו"ז
בקביעות סעודה יולא י"ח בפסח כדיווכה בברכות ל"ו גבי כונת שאינ
חייב בהו"מ ובהו"ז רק בקביעות יולא י"ח בפסח . ובכסמין גם כן
מחייב קביעות סעודה : גם מה שהקשה ד"א כן יאכל בפסח ולא יערך
לכרך טמ"ו . תנוה דהא יכול לקבוע סעודה וכמו כתבא דא"ע שם
ותירנו

דאף שמתחילין לגרועותא בביטול ב"מ מ"ת כיון דהאנו
נא"כ בשולין וכללים שהן רק טפילי' בביטול אלא דכשחייבין
עם דבר אחר וזה עיקר בביטול זה דמכרך ברכה הראוי' ל"ן
שנכשלין מייארי"ן וריב"ן עם כשר הן עיקר בביטול זה והבשר
ק"מ דהא בס"י רי"ב גבי עיקר פוער הטפל מבואר דיוה שהוא רוב
עיקר וה"ל הו"מ ו"ה ה"ה ה"ה ה"ה : עוד נ"ל דבעינן שלא יהיו האכלין
ע"י הדמק דל"ת"ה קשה מוכסם משה דמכרך בפ"ה הא ה"ה בביטול
זכ . ולפ"ז א"ס הא דבס"י ר"ח בכוסם סעודה דמכרך שהכל ומיושב
קוש' הכ"י :

בדיני דברים המטוגנים

א מינן קרי"ן בפה"א

כפר ונדרים כתב
דק"ר י"ן יוטנון שהכל
ש"ה דברא שאין מרע וגדל תליו . ולפע"ד ה"ל לומר כן . דהא
הקרי"ן ליתרור ובפסחים ל"א אהרין דמיר איתקש ליתר דבעינן
יקח ככסף ויעשר ופ"י בכל יערבין אינרין דאין מיקח ככסף
ה"ה פירא תפירא ופירא"י כגון עכבים שגדלין תוריעת חרס"מ ו"כ
הקרי"ן לא פירא תפירא הוא . וכן שיעתה שהקרי"ן אינן גדל
רק בתקום סעודה שסופם אחת ונשאר תצוה בקרקע :

יד מי סחימת פירות

עט"ו כד"ן דבש הזב תליו
כתבתי . ולפע"ד נראה
דמכרך שהכל אף דדוכא דתירי תירי וזה דלכאור' קשה בזה
דמכר' (ברכות ל"ח) דה"ל לאתויי הא דמכר' פ"א . ואין
תנאים דבש . כיון דתירי גבי טריפא . וגם תשיע דבזה דאין
דבש לא פליג ר' אליעזר וע"כ דאפי' בדבש הזב תליו תירי דמכר'
פקידו ולא כד"ה :

פירא שאין מרע רק ליוכנו עיין יונ"א מינן ר"ג ס"ק ח' .
וקשה דהא בברכות ל"ו תירי ברכה לערלה ושיביעית . ובהה
אחר ר' יהושע הו"מ וז"ל בשרף הענין דאסור תפני שהא פירי וכן
ית אינרין התם דקטפו זהו פירי . וע"ש דאפילו רבנן לא פליגי בשרף
וכפרע ביוקום דליכא פירא אחר אלא זה ע"ש . והרוב"ם פסקו
: ונראה דה"ס לא ידעיה ברכה לערלה רק בתקום שסופין
ס תוס' ערלה ועל הקטף א"ן לוקין רק איסור אית ביה כיון כדוכא
דאסור בערלה ואין לוקין דהא כללל כיל ר' יהושע בחולין ק"כ
והפליג ארבעים רק על היו"מ תותים ועכבים משמע דה"ל לקטף :

מ

מי ביטולי פירות עי"א ס' ר"ה ס"ק ר' . דכשנכשלין
אותן רק למימיהן שהכל . וקשה ל"י דברכות ל"ט אינר'
שכתב ומכרך בפה"א . וכתב אחר הביטול אין ראוי לאכילה כלל
אפי' תוס' איסור מרע דען בעלמא הוא ע"ש . וע"כ אין
מכשלין אותן רק למימיהן ובכרתו בפ"ה :
מ"ש שהמים בטילין לגבי הפירא קשה דהא שכתב ברכתו שהכל
כמבואר בס"י ר"ד : דשכתב בפ"ה :